

Rädda livet i sanden

Många arter är beroende av sandiga miljöer för att överleva. Det kan vara specialiserade växter, fåglar som födosöker och inte minst insekter som bygger bon. Under en lång tid har dessa marker vuxit igen eller exploaterats, så det finns nu mycket mindre än vad det gjorde för 100 år sedan. Därför är en stor mängd av arterna som lever i sandmiljöerna hotade.

Öppen sand finns på många ställen i landskapet men en stor del av inlandets sandmarker har vuxit igen och är nu. Människans aktiviteter har gjort att det fortfarande sandmarker som militära övningsfält eller motorvägar kan också vara mindre sandblottor som skapas av tramp. Sandiga marker är viktiga miljöer för många natur, inte minst för våra vilda pollinatörer.

POLLINATÖRER

Många tänker främst på tama honungsbin när pollinatörer nämns. Det finns många vilda pollinatörer som är viktiga. I Sverige finns ca 4 400 pollinerande arter. Några av de viktigaste grupperna är:

- Vildbin, där även humlor ingår
- Fjärilar
- Blomflugor och andra flugor
- Skalbaggar

Många vilda bin gräver bon i marken. I gångarna lämnar de insamlad pollen och lägger ägg. Larverna livnär sig på pollenet och utvecklas till ett bi.

För att bevara den biologiska mångfalden i sandiga miljöer är det viktigt att hålla dem öppna genom någon typ av störning, men också att skapa nya öppna sandområden. Om det finns sandig mark under vegetationstäcket, så är det enkelt att gräva så att det blir sandblottor. Där jordmånen är olämplig, går det att lägga sand ovanpå marken. Det är bra med variation. En del insekter behöver helt öppen sand medan andra behöver ett glest växttäckte med lite rötter i, som binder sanden och jorden. Den plats som väljs får gärna slutta åt söder för att få en så varm miljö som möjligt. Inventeringar har visat att anlagda sandblottor och sandbäddar snabbt kan fungera som boplats för många arter av bin och gaddsteklar.

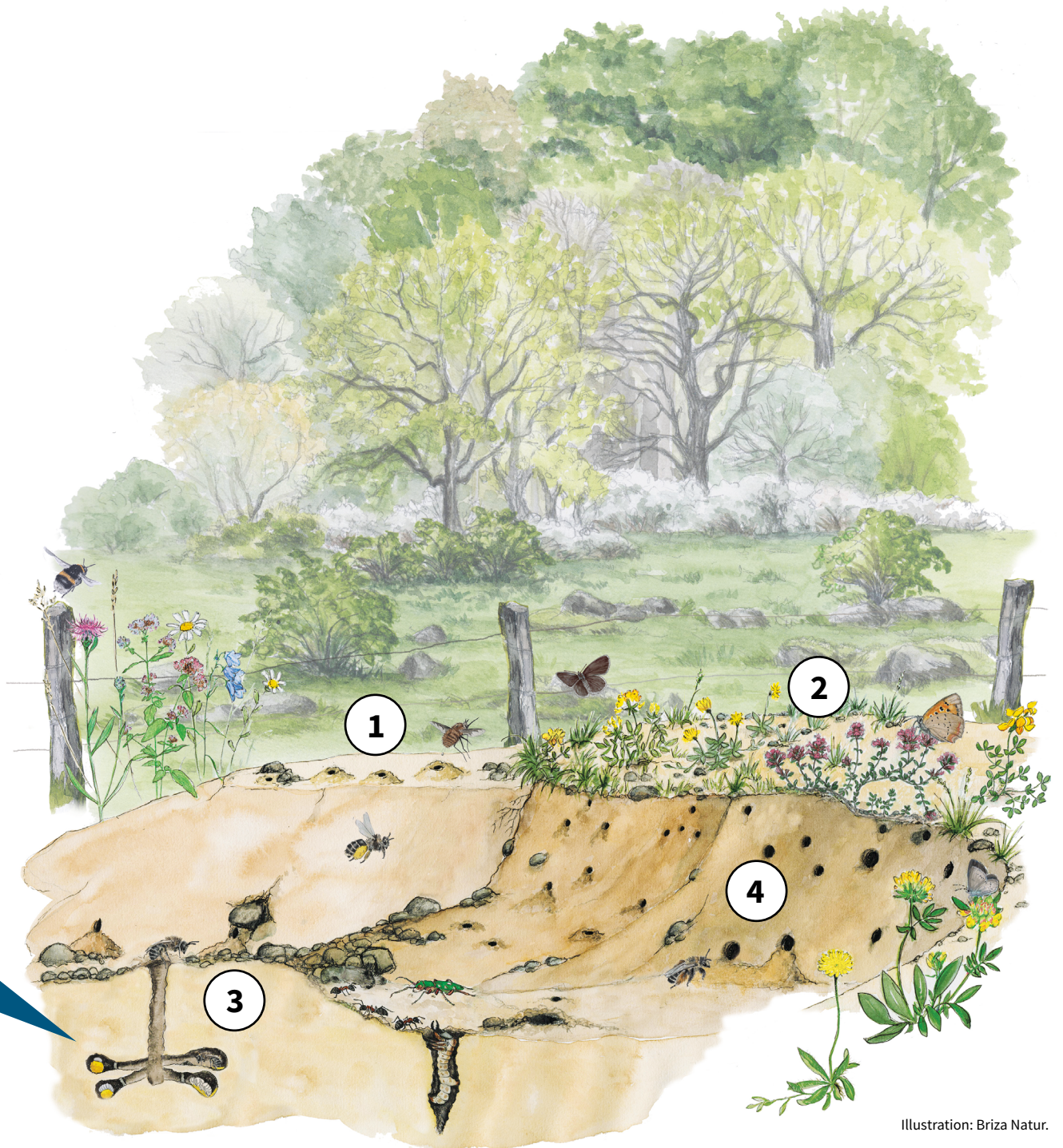

Illustration: Briza Natur.

SKAPA SANDMILJÖER

- 1 Utgå ifrån platsen och vad som finns där. Olika arter har olika krav på vilken sand eller jord de vill ha. Det som finns naturligt fungerar oftast bra!
- 2 Det är viktigt med pollen och nektar nära boet. Det ska vara olika inhemska växter och helst sorter som blommar under olika delar av säsongen, så att det hela tiden finns god tillgång på pollen och nektar.
- 3 Många pollinatörer gräver bon i marken så det är viktigt att det finns tillräckligt mycket sand. Sandlevande bin gräver sig in flera decimeter för att skapa bon.
- 4 Vissa arter föredrar branta vertikala ytor i sandhögen medan andra gräver i plan mark. Det går alltså inte att säga att en viss lutning på sanden är bäst. Ett gemensamt krav som alla sandälskande insekter har är att platsen ska vara solig och vindstilla.

English summary

Open sand is an important part of the landscape and can be found in many places. Without disturbances, open sand disappears, which threatens many species that depend on sandy environments. This includes specialized plants, birds, and insects that build their nests in the sand. To protect these species, it is important to create and maintain sand environments with the right conditions. Sometimes sand habitats need to be created.

1. Start with the sand and soil you have at your location.
2. It is important to have pollen and nectar close to the pollinators nests.
3. Many pollinators dig nests deep in the ground, so it is important to have enough sand.
4. Some species prefer steep, vertical surfaces in sand piles, while others dig in flat areas. The sandy site should be sunny and sheltered from wind for insects to thrive.

Denna skylt är producerad med ekonomiskt stöd från Europeiska unionens Life-program. Innehållet ansvarar projektet Life RestoRED för. Det återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens uppfattning.

Länsstyrelserna

